

VILÁG OSSZÁG

BUDAPEST
1946 február 14

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGAR

Csütörtök
III. évfolyam, 35. szám

Nagy Ferenc kormánya feloszlatta a Magyarország és a szomszédállamok jóviszonyát zavaró társaságokat

A magyar nemzetgyűlés munkásszónokai demokratikus utat jelöltek meg a más államokban élő magyarság védelmére

BUDAPEST, február 12. A magyar belügyminisztérium feloszlatta a Budapesten működő Felvidéki, Erdélyi és Délvidéki Társaságot, valamint az ugynevezett „békés önkészítő bizottság”-okat. A rendelkezés megalkotása kifejezi, hogy ezek a szervezetek súlyosan zavarták Magyarország és a magyar nép jóviszonyát a környező államokkal és népekkel.

A feloszlató rendelkezés politikai előzményekre Nagy Ferenc miniszterelnök nemzetgyűlési programbeszéde is rávilágított. Ebben a programbeszédben — a múlt hét csütörtökjén — a magyar köztársaság újonnan kinevezett miniszterelnöke rátért a magyar köztársaság és a szomszédállamok viszonyának jellemzésére és válaszolt Tito tábornagnak a jugoszláv nemzetgyűlésen a magyar-jugoszláv kapcsolatokról elhangzott kijelentéseire, amelyekben bizonyos magyar reakciós körök békétlenséget keltő kísérleteiről esett szó.

— Minden olyan magyar részről történő szórványos megnyilatkozást — mondotta Nagy Ferenc Tito tábornagnak válaszolva — amely a két nép zavartalan viszonyát veszélyeztetheti, a magyar kormány élesen elítéli. Összinté szándékunk a magyar-jugoszláv barátságot minden időkre zavartalan-

ná és biztosítottá tenni és ezért készek vagyunk kemény kézzel elhárítani minden akadályt, amely e törekvést gátolni próbálná.

A továbbiakban Nagy Ferenc elismeréssel méltatta Groza Péter román miniszterelnök gazdasági együttműködést és vámuniót hirdető megnyilatkozásait.

Nagy Ferenc miniszterelnök programbeszédevel ellentétben Sulyok Dezső ügyvéd, nemzetgyűlési képviselő mind gazdasági, mind nemzetiségi téren élesen bírálta a magyar kormányt és olyan szövegekre ragadtatta el magát, amelyekben nemcsak a különböző népek az elmúlt negyedszázad szökevényes szökevényeiként, hanem a kijelentések nagy vihart támasztottak a nemzetgyűlésen és sorra jelentkeztek a szónokok, hogy Sulyok Dezső kijelentéseivel szemben a magyar nép gondját felelősen viselő köztársasági kormány, s nevezetesen Nagy Ferenc miniszterelnök reálpolitikájának védelmére keljenek. Így Kádár János munkásképviselő a következő szavakkal felelt:

— A kormányprogram azt igéri, hogy tovább építjük jözsomszédi kapcsolatunkat a környező országokkal. Azt igéri, hogy a magyar köztársaság keretét népi és demokratikus tartalommal töltjük meg és csakis

a magyar nép érdekeit tartjuk szem előtt. Mindez megvalósíthatatlan, ha az elmúlt negyedszázad országpusztító politikáját folytatjuk. Meg kell védenünk a más államokban élő magyar kisebbségek jogait és érvényesíteniük kell jogos igényeiket, de a nemzetvezető Horthy-rendszer sovinsztia usztítását a magyar nép érdekében nem tűrhetjük.

Eles szavakkal bírálta Sulyok Dezső beszédét Horváth Márton munkásképviselő is.

— Önök a felelősök azért — kiáltotta Sulyok Dezső felé —, ha a szomszédállamok nem bíznak demokratikus múltunkban és póruljárunk a békekötésnél. A magyar kisebbségek adják meg az árat az ilyen agitációnak!

A Felvidéki, Erdélyi és a Délvidéki Társaság és a „békés önkészítő bizottság”-ok feloszlátása a nemzetgyűlésen jelezte össze- szökevényeseket követően azt igazolja, hogy Nagy Ferenc kormánya nem hagyja magát a belső újjáépítés kérdéseiről irredenta szökevényekkel tértetni és a Magyarországon kívül élő magyarság védelmét nem az elválasztó kérdések feszegetésével, hanem a jözsomszédi viszony ápolásának reálpolitikájával kívánja hathatósan előmozdítani.

Megnyitjuk gyűjtésünket a magyar egyetem javára

Kiss János Drág községbeli földműves, a Világosság olvasója, 10.000 lejt hozott be szerkesztőségünkbe azzal a kéréssel, hogy juttassuk el a Bolyai Tudományegyetemnek.

Ime, lapunk olvasói részéről befutott az első adomány egyetemünk felszerelése és diákjaink segítése javára. Jól esik külön is megköszönnünk, hogy olvasóink közül legelőször földműves ember becsülte meg ezzel a nemes ajándékkal a magyar tudományt. Ezzel az első tétellel megnyitjuk a Világosság nyilvános gyűjtőívét. Mint második adakozó, a Világosság szerkesztősége és kiadóhivatala 500.000 lejt adományoz.

Eddigi gyűjtésünk végösszege tehát 510.000 lejt.

Minden további adományt szívesen fogadunk, lapunk hasábjain nyugtázzuk s rendeltetési helyére továbbítunk.

Százmillió szovjet polgár szavazott a választásokon

MOSZKVA, február 12. (Rádó) A szovjet választásokon a választásra jogosultak 99,5 százaléka szavazott le, szám szerint 99.076.353 polgár. Az összes jelöltek a kommunista párt tagjai vagy pártönkivüliek voltak. A hivatalos végeredményt valószínűleg február 14-én hozták nyilvánosságra.

Az olasz békeszerződés ügyében még nem jött létre teljes megegyezés

BUDAPEST, február 12. (Rádó) A nagyhatalmak külügyminiszterhelyetteseinek az olasz békeszerződés előkészítésére irányuló munkáját erre a hétre felfüggesztették a szovjet megbízott másirányú elfoglaltsága miatt.

A külügyminiszterhelyettesek kísérleti megoldást dolgoztak ki az olasz-jugoszláv hátkérdéssel kapcsolatban. Ezt a megoldást azonban a helyszínen kiküldött bizottság jelentése után szükség esetén módosítani fogják. Diplomáciai köröknek az a véleménye, hogy ebben a kérdésben még nem jött létre tökéletes megegyezés a nagyhatalmak képviselői között.

Ami az olasz gyarmatokat illeti, az angol kormánynak kétségei vannak afelől, megfelelő lesz-e a gyakorlatban az az amerikai indítvány, hogy ezeket a területeket az Egyesült Nemzetek gyámsága alá helyezték? Semmi jel sem mutatkozik arra sem, hogy a Szovjetunió lemondott volna arról a szándékáról, hogy Tripolitániát az ő gondnoksága alá helyezték.

Egy éve szabadalt fel Budapest

BUDAPEST, február 12. (Rádó) A magyar főváros kedden ünnepelte felszabadulásának első évfordulóját. Az ezalkalommal rendezett ünnepélyen Szakasits Árpád államminiszter, a magyar székesfőváros törvényhatósági bizottságának elnöke és Kóvágy József, Budapest polgármestere szólaltak fel. A szónokok hangsúlyozták a magyar nép mulhatatlan háját a felszabadító Vörös Haderő és a többi szövetséges hatalmak iránt.

Japán csapatokat használták fel a maláj szabadságharc letörésére

Manuilszki szovjetukrán kiküldött tiltakozott a jávai hadiállapot ellen

LONDON, február 12. Az Egyesült Nemzetek biztonsági tanácsának szombat esti ülésén Manuilszki szovjetukrán kiküldött hangoztatta, hogy jár az angol csapatokat a japánok lefegyverzésére küldték Jávába, ezek éppen ellenkezőleg, a japán csapatokat használták fel a vitathatatlanul demokratikus jellegű indonéz nemzeti mozgalom letörésére. Manuilszki ismételtén kérte, hogy küldjenek vizsgálóbizottságot Jávába.

Bevin angol külügyminiszter ezt elfogadhatatlannak minősítette, mert szerinte szuverén állam belügyeibe való beavatkozást jelentene.

Vasárnap Visinszki szovjet külügyi népbiztoshelyettes — Manuilszkihez hasonlóan — szovjet-angol-amerikai-kínai-holland vegyesbizottság kiküldését javasolta Indonéziába. Visinszki feltette a kérdést, ha Romániába és Görögországba szövetséges bizottság szállhatott ki, miért ne illetné meg ez a jog a többi államot is? Hangsúlyozta, hogy a bizottság kiküldése nagy mértékben erősítené a nagyhatalmak között a kölcsönös bizalmat és növelné a szervezet tekintélyét is.

Bevin válaszában az alapokmány 34-ik szakaszára hivatkozott, mely szerint a békét fenyegető helyzetekre lehet felhívni a tanács figyelmét. Mivel az ukrán megbízottak nem állították, hogy az angol csapatok jelenléte Jávában veszélyeztetné a békét, tiltakozik a javasolt vizsgálóbizottság kiküldése ellen.

Van Kieffens holland külügyminiszter kijelentette, hogy véleménye szerint a béke fenyegetése nem forog fenn. Erre mutat az is, hogy jelenleg is sokak iradják a holland tárgyalásokat. Bejelentette, hogy rövidesen holland csapatok várták fel a Jávában lévő angolokat. Annak a véleményének adott kifejezést, hogy ezek a csapatokat már nem lesz szükség a malájok ellen bevetni.

A hétfő esti ülésen Manuilszki közölte, hogy nem fogadhatja el az angol külügyminiszter álláspontját, mely a bizottság kiküldését idegen állam belügyeibe való beavatkozásnak tartja. Felhívta a tanács

figyelmét, hogy Jávában tényleges hadiállapot van s ez veszélyezteti a világbékét. Emlékeztetett a spanyol polgárháborúra, melynek idején szintén elterelték a világ figyelmét a tényekről s két évvel később a világ lángborult.

Makin elnök Ausztrália képviseletében kijelentette, hogy az angol csapatok jávai tartózkodása, véleménye szerint, nem veszélyezteti a békét, szükségtelen tehát vizsgálóbizottságot kiküldeni. Stettinius amerikai delegátus, a japán csapatok közeleli lefegyverzésére és a jávai rend hely-

reállításába vetett bizalmát hangsúlyozva, hasonló álláspontra helyezkedett. Ezzel szemben Wellington-Koo dr. Kina nevében bejelentette, hogy beleegyeznek a bizottság kiküldésébe.

Hágai jelentés szerint a holland kormány tervezetét dolgozott ki az indonéz kérdések rendezésére, melyet Sarja indonéz miniszterelnöknek is bemutattak. Eszerint az angol Commonwealth mintájára holland birodalmi államszövetséget alakítanak.

Mexikó, Franciaország és Lengyelország kiküldötték az ukrán javaslatot támogatókat

A biztonsági tanács keddi délutáni ülésén Diaz mexikói delegátus kijelentette, hogy az ukrán javaslat, tehát vizsgálóbizottság kiküldése mellett foglal állást. Diaz hangsúlyozta, hogy az Egyesült Nemzetek biztonsági tanácsának magának kell gondoskodnia bizonyítékok beszerzéséről.

Bidaunt francia külügyminiszter hangoztatta, hogy elvben nincs kifogása a bizottság kiküldése ellen, de az aszigha könnyítené meg a jelenlegi batáviai tárgyalásokat.

Zsimovszki lengyel megbízott megállapította, hogy 30.000 jól felfegyverzett indonéz egység népi harcot folytat függetlenségéért. Vizsgálóbizottság kiküldése mellett foglalt állást azzal a fenntartással, hogy a bizottság ne foglalkozzék a brit csapatok kérdésével, hanem csupán a politikai elrendezés problémáival.

Van Kieffens holland külügyminiszter ismételtén leszögezte, hogy ellenzi bizottság kiküldését, ami megzavarja a jelenlegi tárgyalásokat.

Manuilszki ukrán megbízott újból fejezőlt és kijelentette, hogy ragaszkodik valamilyen döntéshez a tanács részéről és ahhoz: bocsássák kérését szavazás alá.

A nagyhatalmakra vár a szlovákiai magyarság sorsának rendezése

BUDAPEST, február 12. (Rádó) Gyöngyösi János magyar külügyminiszter a magyar-csehszlovák tárgyalások befejezése után kedden reggel visszatért Budapestre. Visszatérte után kijelentette, hogy bár részleges megállapodás jött létre, a főkérdés megoldatlan maradt. A szlovákiai magyar kisebbség ügyének rendezése így a nagyhatalmakra vár.

A magyar rádió ezután a londoni rádió jelentése alapján ismertette Gyöngyösi prágai kijelentését, mely szerint a magyar kormány hajlandó beleegyezni a lakosságcserebe úgy, hogy minden kitélepített magyar helyett egy szlovák költözzék el Magyarországról. Ez azonban nem lehetséges, mivel míg az 1934-es adatok szerint is a Magyarországon élő szlovák kisebbség száma 104.000, addig Szlovákiában mintegy 600.000 magyar él.

A Rádó egyidejűleg a következőket jelezi Prágából: A magyar-csehszlovák tárgyalások befejeződtek. Általános megoldás nem jött létre, mert a magyar kiköltötteknek felhatalmazása csak egyenlőszámu lakosságcserere szölt. Mindkét fél kötelezte azonban magát arra, hogy jóindulattal igyekezzék az általános megoldást előmozdítani és minacut megteszi a két ország közti viszony megjavítására. Az egyetemes végleges ratifikálása valószínűleg Budapesten történik meg, bizonyos pontjai azonban a jóváhagyás előtt már érvénybe lépnek. Az egyezmény tartalmát csak aláírása után hozzák nyilvánosságra.

Gyalogszerrel Kalotaszegen át

Zentelke és Kalotaszentkirály megőrzik a népi egységet

KALOTASZENTKIRÁLY, február hó (Kilátást munkatársunktól). Az a kis munkás-egység, amely régebben a Kalota völgyét...

gazdatársával. A Bolyai Tudományegyetem javára gyűjtének. — Ilyen célokra ez a legalkalmasabb idő — mondja derűsen. — Ilyenkor legalább minden embert otthon találunk.

alkik már több esetben is magánkölcsonök-kei hosszabbították meg a szövetkezet életét. A falvak ezenkívül, s ez már az összes környékbeli román falvaknak is közös baja...

KEITEL, JODL ÉS GÖRING

felelősek elsősorban a szovjetellenes arvtámadásért Csehszlovákia és Jugoszlávia lerohanásának ügye a nürnbergi bíróság előtt

NÜRNBERG, február 12. (Rador) A náci háborús főbűnösök perében Pokrowski szovjet ügyész Csehszlovákia lerohanásáról beszélt. A német megszállás következtében 1,650.000 csehszlovák, tehát a lakosság több mint 10 százaléka életét vesztette.

A szovjet vád képviselője azután rátért Jugoszlávia esetére. Németország pontosan hét örök barátsági és más szerződéses kötelezettségét szegte meg, amikor támadást intézett Jugoszlávia ellen.

A szovjet vád képviselője von Paulus tábornagyot, a Sztalingrádnál foglyul esett német hadsereg-csoport parancsnokát állította ezután a tanuk padjára.

Kolozsváron megkezdték a háztartási alkalmazottak munkakönyvének kiadását

A munkaadók és a háztartási alkalmazottak kötelesek a Munkaközvetítő Hivatalnál jelentkezni KOLOZSVAR, február 12. A munkügyi minisztériumnak a 420—1943. számú törvény alapján a múlt évi szeptember 24-én kiadott...

két, amelyben az alkalmazott is szerepel, mint munkaadójának alkalmazottja. 3. Munkakönyv, vagy bizonyítvány, hogy az illetőt a munkaközvetítő hivatal helyezte el.

kezdődik és március 20-ig tart. Az érdekeltek a következő sorrendben kötelesek a Munkaközvetítő Hivatalnál jelentkezni: február 15-től február 25-ig a kolozsvári I. kerületben lakó munkaadók és alkalmazottak...

Milyen munkaadók kötelesek bérjegyzéket benyújtani a Betegsegélyező Pénztárhoz?

KOLOZSVAR február 12. A kolozsvári Társadalombiztosító Pénztár lapunk utján ismételt felhívja az önnel több munkavállalót foglalkoztató munkaadók figyelmét, hogy kötelesek a Pénztárhoz bérjegyzéket benyújtani a bérek kifizetésétől, vagy az esedékeségtől számított 15 nap alatt.

tása esetén a munkaadó terhére 4000 lejtes 20.000 lejtes terjedő pénzbírságot rótnak ki, míg a járulékos törvényes időben való be nem fizetésének külön 10—50 százalékos bírság a következménye.

A járulékos bérjegyzékben levő munkaadók kötelesek minden hét elején beragasztani a biztosítási könyvbe (carnet) a munkavállaló bérszámításának megfelelő értékű bélyegket, a törvényes következmények terhére mellett. Kihágás esetén a le nem rótt bélyegek értékének 20 százalékaival egyenlő összegű pénzbírságot kell fizetni.

Népművészetünk pusztulása és védelme

Irla; László Gyula Néhány rövid írásban szeretném feltárni népi művészetünk pusztulásának okát és multbavesző értékeink megmentésének módját. Népünk világszép művészete pusztulóban van. Ez tény. Csak ideig-óráig hosszabbíthatja meg egykori kincseinek életét a háziipar jövedelmezőségével...

Táska átalakítás és készítés a legjobb kivitelben Klósz Mihály bőrárszművesnél Malom-utca 32 szám.

